

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης

401

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Ε

Συνεδρίαση της 30ης Μαΐου 2000

Σύνθεση:

Α. Λάμπας, Σύμβουλος Ν.Σ.Κ.

Προεδρεύων:

Η. Παπαδόπουλος, Κ. Μπακάλης

Μέλη:

Β. Κοντόλαιμος, Φ. Τάτσης, Ν.

Κανιούρας, Σύμβουλοι Ν.Σ.Κ.

Εισηγητής:

Ε. Συνοίκης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος:

99431/2599/5.8.99 Υπουργείο Γεωργίας

Γενική Γραμματεία Δασών και Φ.Π. - Γεν.

Δ/ση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών

και Φ.Π. - Δ/ση Προστασίας Δασών και Φ.Π

Τμήμα Νομικών Υποθέσεων.

Περίληψη Ερωτήματος:

Αν οι διατάξεις του σχεδίου Π.Δ. '

''Περί εγκρίσεως σύστασης κοινωφελούς

ιδρύματος με την επωνυμία Γεωργική

Εχολή Κωφασμάτων - Φιλανθρωπικό Ίδρυμα

Ανθής Γ. Μελισσοουργού και κύρωση του

Οργανισμού αυτού'' είναι σύμφωνες με

την σε ισχύ δασική νομοθεσία.

./..

Επί του παραπάνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί τα ακόλουθα:

Α)

1) Την 23.9.1939 αποβίωσε η Ανθή Μελισσουργού που με την από 12.9.1937 ιδιόγραφη διαθήκη της, που δημοσιεύθηκε από το Πρωτοδικείο Αθήνας την 10.10.1939 όρισε:

“ Έγκαθιστώ γενικόν κληρονόμον μου το Ελληνικόν Δημόσιον επί πάσης της τε ακινήτου και κινητής κατά τον θάνατόν μου ευρεθησομένης περιουσίας μου. Υποχρεώ δε δια της παρούσας μου το Ελληνικόν Δημόσιον, ίνα μερίμνη του Υπουργείου της Γεωργίας εις το ήμιου εξ αδιαιρέτου αγροκτήματός μου, ευρισκομένου εν τη περιφέρεια της Κοινότητας Καλυβίων Θορικού, ανεγερθή μετά την διανομήν, γεννησομένη δια λαχνού γεωργική Σχολή Κωφαλάλων, αυτοτελή έχουσα διοίκησιν εποπτευομένη υπό του Υπουργού Γεωργίας και σκοπόν έχουσα την περίθαλψη αρωγήν και εκπαίδευσιν εις τα της γεωργίας των ~~εκ~~ τολούτων νοσημάτων πασχόντων το ήμισυ των μαθητευομένων να είναι κοράσια και να καταρτίζονται ταύτα εις το μάλλον αρμόζοντα εις την γυναικείαν φύσιν μαθήματα. Κατά την εισαγωγήν των μαθητών προτιμώνται τα παιδιά των ποιμένων και χωρικών των Μεσογείων, των Καλαμών και της Λιγύνης. Τα εισοδήματα του ανήκοντος εμέ ημίσεως του κτήματος να διατίθενται εις την καλήν διαίτησιν των τροφίμων και την καλήν συντήρησιν της Σχολής. Προς σύστασιν και λειτουργίαν της Σχολής ταύτης επιτρέπεται η εκποίησης κινητών και ακινήτων της καταλειπτομένης τω Δημοσίω δια της παρούσης μου περιουσίας. Η ιδρυθησομένη αύτη Σχολή επιθυμώ να επωνομασθή “ Γεωργική Σχολή Κωφαλάλων - Φιλανθρωπικόν Ίδρυμα Ανθής Γ. Μελισσουργού “ και να εντοιχισθή

αναμνηστική πλάξ φέρουσα τας λέξεις. Δωρεά Ανθής Γεωργίου Μελισσουργού εις μνήμην Σπυρίδωνος Μαριέλλου, Παναγή και Ανθής Σπ. Μαριέλλου, Γεωργίου και Μαρίας Δημ. Μελισσουργού.

Ουδέν έτερον όνομα να αναγραφή επί της πλακός. Να αναρτηθούν αι φωτογραφίαι του Παναγή και Ανθής Σπ. Μαριέλλου του Γεωργίου και Μαρίας Δημ. Μελισσουργού. Να δοθή το όνομα εκάστου τούτων εις μίαν εκ των κυριότερων αιθουσών ως και τα ονόματα Στεφάνου Δ. Μελισσουργού και Πανάγου Δ. Μελισσουργού. Να ανεγερθή εκκλησία τριουπόστατος επ' ονόματι του Αγίου Γεωργίου, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και του Αγίου Σπυρίδωνος. ^{21 Νοεμβρίου} Η 21 Φεβρουαρίου (6 Μαρτίου) η 19 Μαρτίου (1 Απριλίου) θέλω να είναι ημέραι αργίας και να τελήται πάντοτε αυτάς τας ημέρας λειτουργία, και κατά τας εορτάς του Αγίου Γεωργίου και του Αγίου Σπυρίδωνος. Εκτελέσται της παρούσης διαθήκης μου ορίζω τον εκάστοτε ^{Μητροπολίτη Αθηνών} Πρόεδρον του Αρχείου Πάγου, τον εκάστοτε Πρόεδρον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οίτινες θα αποτελούν πάντοτε και το νομικόν πρόσωπον του ιδρύματος, του οποίου παρακαλώ να δεχθώσι την σχετικήν φροντίδα χάριν του γενικού καλού''.

2)

Με την 5536/1985 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, έγινε δεκτή αγωγή των εκτελεστών της διαθήκης της Ανθής Μελισσουργού και του Μαρίου -Βασιλείου Μελισσουργού κατά του Ελληνικού Δημοσίου και ανεγνωρίσθη, ότι ο ανωτέρω και το Ελληνικό Δημόσιο είναι εξ αδιαιρέτου συγκύριοι κατά ισομοιρία σε ένα ακίνητο, που κείται στην περιοχή της Κοινότητας Θορικού -Καλυβίων Αττικής, έκτασης 9.974,501 στρεμμάτων μετά των κτισμάτων του, που ήταν μία ημιτριόροφη οικοδομή και τα βοηθητικά κτίσματά της, ένα παλαιό ελαιοτριβείο και ο ιερός ναός του Αγίου Δημητρίου.

Κατά της παραπάνω απόφασης το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε την από

12.6.1985 έφεση ενώπιον του Εφετείου Αθήνας, που την απέρριψε με την 10502/86 απόφαση του.

Η αναίρεση του Ελληνικού Δημοσίου κατά της απόφασης αυτής απορρίφθηκε με την 74/87 απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου.

Με την 679/88 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών έγινε δεκτή αγωγή των πιο πάνω εκτελεστών κατά του Μαρίου Μελισουργού και του Ελληνικού Δημοσίου και διατάχθηκε η αυτούσια διανομή τμήματος του άνω ακινήτου έκτασης 3.449,940 στρεμμάτων μεταξύ των συγγενών του. Σε εκτέλεση της ανωτέρω απόφασης, που δεν προσβλήθηκε με ένδικα μέσα, ακολούθησε κλήρωση στο Πρωτοδικείο Αθηνών, που το αποτέλεσμα της αναφέρεται στην 371/88 έκθεση κλήρωσης και διανομής του Πρωτοδικείου Αθήνας. Η έκθεση αυτή μεταγράφηκε στα Βιβλία Μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Κερατέας.

Τα παραπάνω προκύπτουν από το 34/16.4.99 έγγραφο των εκτελεστών της διαθήκης της Ανθής Μελισουργού.

3)

Το Εφετείο Αθήνας με τις 6859/90, 120/99 και 8738/92 αποφάσεις του, που εκδόθηκαν μετά από αιτήσεις των άνω εκτελεστών έκρινε, ότι η αληθινή βούληση της Α. Μελισουργού, σύμφωνα με την διαθήκη της ήταν η εγκατάσταση ως γενικού κληρονόμου της του Ελληνικού Δημοσίου με την υποχρέωση αυτό α) να συστήσει ως φιλανθρωπικό ίδρυμα Γεωργική Σχολή Κουφαλάλων, στο τμήμα του συγκεκριμένου ακινήτου, που μετά από διανομή θα περιέλθει αποκλειστικά στην κληρονομία, β) να μεταβιβάσει στο ανωτέρω ίδρυμα, μετά την δημοσίευση του σχετικού διατάγματος, το παραπάνω συγκεκριμένο ακίνητο και γ) να παρέχει, με την εκποίηση κινητών και ακινήτων της κληρονομιάς, τα αναγκαία για την λειτουργία της σχολής και την φροντίδα των τροφίμων.

Με τις 672 και 673/96 αποφάσεις του Αρείου Πάγου απορρίφθηκαν αιτήσεις αναιρεσης κατά των πιο πάνω αποφάσεων του Εφετείου Αθήνας.

Β)

1) Οι εκτελεστές της διαθήκης της Ανθής Μελισουργού υπέβαλαν στο Υπουργείο Οικονομικών - Γεν. Δ/ση Δημ. Περιουσίας και Εθν. Κληρ/των σχέδιο Π.Δ. ' ' Πери εγκρίσεως συστάσεως Κοινωφελούς Ιδρύματος με την επωνυμία Γεωργική Σχολή Κωφαλάων, Φιλανθρωπικόν ' Ίδρυμα Ανθής Γ. Μελισουργού και κυρώσεως του Οργανισμού του ' '

Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, οι αρμόδιες για την προώθηση για έγκριση του άνω σχεδίου Π.Δ. προτείνουν την τροποποίηση του σύμφωνα με αυτά που αναφέρονται εις το εξεταζόμενο ερώτημα.

2) Με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής κηρύχθηκαν αναδασωτέες εκτάσεις 7.550 και 5.431 στρεμμάτων, που κείνται στις θέσεις Κερατοβούνι Κερατέας Αττικής και Πάνειο όρος, Τραμπουργιά, Θέρμη Δήμου Καλυβίων Αττικής.

Στις πιο πάνω εκτάσεις περιλαμβάνονται σύμφωνα προς τα από 12.10.99 και 15.10.99 έγγραφα του Δασαρχείου Λαυρίου, αίνητα από αυτά που έλαβε το Ελληνικό Δημόσιο με την 371/88 έκθεση κλήρωσης και διανομής του Πρωτοδικείου Αθηνών.

Το γεγονός αυτό είναι η αιτία, που οι άνω υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας θεωρούν αναγκαία την τροποποίηση του παραπάνω σχεδίου Π.Δ

Οι εκτελεστές της διαθήκης της Α. Μελισουργού, όπως προκύπτει από το 34/16.4.99 έγγραφο τους, με αιτήσεις στο ΣτΕ επιδιώκουν

./...

την ακύρωση των άνω αποφάσεων του Γ.Γ. Περιφέρειας Αττικής. Οι αιτήσεις αυτές δεν έχουν συζητηθεί.

Στο ίδιο έγγραφο αναφέρονται οι απόψεις των ιδίων εκτελεστών για το σχέδιο του Π.Δ. που υποβλήθηκε για έγκριση και για τις αποφάσεις της Διοίκησης για αναδάσωση.

Σχετικά με τις αποφάσεις αυτές υποστηρίζουν α) ότι εσφαλμένα περιέλαβαν τα ακίνητα που περιήλθαν στο Ελληνικό Δημόσιο με την 371/88 έκθεση κλήρωσης του Πρωτοδικείου Αθηνών, αφού αυτά σύμφωνα ^{περιλαμβανο} ~~τό~~ ^{με} ~~το~~ είναι χέρσες εκτάσεις, αγροί και φυτείες (ελαιώνες -αμπέλια) και δεν έχουν σχέση με τις εκτάσεις που εφαρμόζονται οι περί αναδάσωσης διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και

β) ότι η αποδοχή ως αληθινών των απόψεων της Διοίκησης για το δασικό χαρακτήρα αυτών των ακινήτων και της υποχρεωτικής αναδάσωσης των δεν αποτελεί λόγο που κωλύει την έγκριση του άνω σχεδίου Π.Δ., ούτε δικαιολογεί την τροποποίηση του που προτείνουν οι υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, αφού η Διοίκηση δεν ισχυρίζεται, ότι το σύνολο των εκτάσεων που απέκτησε με το παραπάνω τρόπο το Ελληνικό Δημόσιο είναι δασικές και κατά συνέπεια ο σκοπός που έταξε η Α. Μελισσουργού με την διαθήκη της (ανέγερση Γεωργικής Σχολής Κωφαλάων) μπορεί να πραγματοποιηθεί με την διάθεση μη δασικού ακινήτου από αυτά που αναφέρονται στην 371/88 έκθεση κλήρωσης και διανομής του Πρωτοδικείου Αθηνών.

Γ)

1) Από τα στοιχεία που ^{υπόψη του Ν.Σ.Κ.} ~~τέθηκαν~~ προκύπτει, ότι στην περιοχή,

που κείνται τα ακίνητα της Α. Μελισσουργού, που περιήλθαν στο Ελλ. Δημόσιο, δεν καταρτίσθηκε μέχρι τώρα δασολόγιο. Κατά συνέπεια, ο χαρακτηρισμός ορισμένων από αυτά ως δασικών ή μη ανήκει στην αρμοδιότητα του δασάρχη της περιοχής τους (άρθρα 14 Ν. 998/79 και 28 Ν. 2664/98) και όχι στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων.

Επομένως ο χαρακτηρισμός που δόθηκε στα ακίνητα αυτά από την 371/88 έκθεση κλήρωσης και διανομής του Πρωτοδικείου Αθηνών δεν δεσμεύει τον άνω δασάρχη, που μπορεί να χαρακτηρίσει διαφορετικά τα ίδια ακίνητα. Εξ άλλου το Πρωτοδικείο Αθηνών για την πιο πάνω διάνομή στηρίχθηκε σε πραγματογνωμοσύνη ιδιωτών τοπογράφων, που είναι πιθανόν να έσφαλαν κατά τον χαρακτηρισμό αυτών των ακινήτων.

2) Το νομικό πλαίσιο προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων που ισχύει εξασφαλίζει ικανοποιητικά την προστασία των παραπάνω ακινήτων από απόπειρες αυθαίρετης μεταβολής της μορφής τους ή της διάθεσης τους για χρήση αντίθετη με τον προορισμό τους (άρθρο 45, 46, 71 Ν. 998/79 και 114 Ν. 1892/90).

Όμως, παρά τα ανωτέρω για την πληρέστερη προστασία των εκτάσεων που περιήλθαν στο Ελλ.Δημόσιο σύμφωνα με όσα έχουν αναφερθεί στο σχέδιο του Π.Δ. και συγκεκριμένα στο άρθρο 2 αυτού πρέπει, να προστεθούν τα παρακάτω:

“Το σύνολο των εγκαταστάσεων της Γεωργικής Σχολής Κωφαλάων θα αναγερθεί σε εκτάσεις που δεν υπόκεινται στις δεσμεύσεις της δασικής νομοθεσίας.

Το ίδιο ισχύει και για την ανοικοδόμηση του ιερού ναού, που αναφέρεται στο άρθρο 12 του παρόντος Π.Δ.”

3) Το άρθρο 60 του Ν.Δ. 86/69 ορίζει:

''Απαγορεύεται η κατάτμησις της δασικής ιδιοκτησίας είτε δια διανομής μεταξύ των εξ αδιαιρέτου συνιδιοκτητών ή διακατόχων, είτε δια πωλήσεως ή οιασδήποτε άλλης πράξεως, άνευ προηγουμένης αδείας του Υπουργού Γεωργίας, επί ποινή απολύτου ακυρότητας της σχετικής δικαιοπραξίας''.

Η νομολογία δέχτηκε, ότι η άδεια αυτή απαιτείται και για την δικαστική διανομή δασικής ιδιοκτησίας (Ολ. ΣτΕ 284/60 ΝοΒ 9,378), γιατί διαφορετικά, με προσφυγή στα δικαστήρια θα ήταν δυνατή η κατάτμηση που απαγόρευσε ο Υπουργός.

Όμως, το Ν.Σ.Κ. με την 861/77 ΑΔΗΟC Γνωμοδότηση του δέχθηκε, ότι όταν με δικαστική διανομή που έγινε αμετάκλητη, διανεμήθηκε αυτούσια δασική έκταση μεταξύ συνιδιοκτητών, στους οποίους περιλαμβάνεται και το Δημόσιο, αυτό οφείλει να αναγνωρίζει ως κυρίους εκείνους που τους έλαχαν τα επί μέρους διακριτά τμήματα της έκτασης, ακόμη και αν για την κατάτμηση της δεν προηγήθηκε άδεια του Υπουργού Γεωργίας, αφού η έλλειψη της καλύφθηκε από το δεδικασμένο της παραπάνω αμετάκλητης απόφασης, που έλυσε απέναντι του Δημοσίου το ιδιοκτησιακό θέμα, έκαστου των τέως συγκυριών του ακινήτου που διανεμήθηκε ως προς το κάθε διακεκριμένο τμήμα που τους έλαχε.

Κατά συνέπεια η αμετάκλητη 371/88 έκθεση κλήρωσης και διανομής του Πρωτοδικείου Αθηνών έλυσε απέναντι του Ελλ. Δημοσίου το ιδιοκτησιακό θέμα των ακινήτων που διανεμήθηκαν με αυτή, ακόμη και αν αυτά είχαν δασικό χαρακτήρα (ΑΠ 274/70 ΝοΒ 18. 48)

Μετά από τα παραπάνω οι επιφυλάξεις, οι σχετικές με το θέμα κατάτμησης των άνω δασικών εκτάσεων, που διατύπωσαν οι υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας στο υπό εξέταση ερώτημα τους, δεν δικαιολογούνται.

Δ)

Με βάση όλα όσα αναφέρονται παραπάνω στο ερώτημα που τέθηκε η απάντηση είναι, ότι το σχέδιο του Π.Δ. που υποβλήθηκε μπορεί να εγκριθεί, αφού συμπληρωθεί με εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του κεφαλαίου Γ της παρούσας.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα 28.6.2000

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ
Δ. ΛΑΚΚΑΣ

Εύμβουλος Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Ε. ΣΥΝΟΙΚΗΣ

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Γ^ο
ανατεταγμένη
πρ. ζυμωτική